

Здравствена станица
„Тутунов комбинат“ — Прилеп

ДВИЖЕЊЕТО НА ОРАЛНАТА ПАТОЛОГИЈА ВО СТОПАНСКА ОРГАНИЗАЦИЈА СО ОБЕЗБЕДЕНА СТОМАТОЛОШКА ЗАШТИТА

Ј. Јовановски

На вработените во Тутунскиот комбинат — Прилеп направен е преглед при што е анализирана состојбата на денто гингивалната патологија.

Кариозниот процес е најфреквентен во групата на пациенти со возраст од 20 до 30 години (3,65%), а над 60 години е 0,75%. Константираната состојба за кариесот и заболувањата на меките делови е споредувана по возрасти.

За значењето и улогата на стоматолошката служба во рамките на стопанските организации на повеќето наши собири е реферирано. Денеска бележиме напредок во развитокот на овој вид дејност во стоматологијата, но не треба да бидеме задоволни, бидејќи оралниот морбидитет е масовен и расте повеќе од капацитетот на нашите стоматолошки амбуланти во стопанските организации. Без кадровско зголемување и примена на превентивни мерки позитивните резултати ќе изостанат.

Денешните делувања коишто се сведуваат на систематски прегледи и санирање на акутната патологија се недоволни за да го оправдаме постоењето на овие амбуланти.

Без планирана санација, примена на превентивни мерки и организирано забоздравствено просветување, стоматолошката служба не може да биде рационална. Целта на нашето излагање е да прикажеме еден дел од состојбата на денто-алвеоларните заболувања во нашата стопанска организација, којашто повеќе години има обезбедено стоматолошка заштита.

Материјал и метод

Испитувањата што ги направивме се однесуваат на вработените во Тутунскиот комбинат во Прилеп, каде има 3.000

вработени. Заедно со нивните семејства бројот на нашите осигуреници достигнува до 11.500. Стоматолошката амбуланта има четири терапевти, од кои е еден специјалист по болести на устата и забите, а еден по стоматолошка протетика.

Прегледувани беа лица кои имаа работен стаж во оваа работна организација од 5 до 30 години, или членови на нивните семејства. Пациентите беа групирани по возрастни групи, и тоа: 20—30 години, 30—40, 40—50 и над 60 години. Со соодветните клинички методи кај секоја група со посебно внимание првемте податоци за бројот и состојбата на кариозните заби, санираниите заби, екстрахираните, како и видните патолошки манифестации на меките делови — особено на гингивите.

Резултати

Резултатите добиени од нашите амбулантски испитувања на пациентите — осигуреници во забоздравствената амбуланта на Тутунскиот комбинат во Прилеп ги покажуваме на следната табела.

Динамика на движењето на денто-гингивалната патологија по старосни групи
Dento-gingival pethology dynamics according to age

Возраст	20—30	%	30—40	%	40—50	%	50—60	%	над 60	%
Бр. лица	80		80		80		80		60	
К	292	3,65	197	2,23	175	2,18	78	0,97	45	0,75
Р	289	3,58	254	3,17	204	2,55	56	0,7	21	0,35
Е	302	3,77	459	5,73	828	10,35	1341	16,76	1226	20,4
МД	45	0,56	71	0,88	74	0,92	64	0,8	37	0,61
КЕР	881		882		1007		1475		1292	

Од неа се гледа дека секој од прегледаните пациенти претходно користел стоматолошки услуги.

Кариозниот процес е најфреквентен во групата на пациенти со возраст од 20—30 години (3,65%), а над 60 години неговата застапеност е најмала и изнесува 0,75%.

Губитокот на забите е најзастапен над 60 год. возраст и тоа со 20,4%, а најмал при 20—30 години со 3,77%.

Пломбирањето е со 3,58% застапено во најмладата возрастна група а 0,35% над 60 годишна возраст.

Од заболувањата на меките делови најчесто ги сретнуваме хроничните гингивити и пародонтопатиите кои се најфреквентни при возраста од 40—50 год., а најретки од 20—30 год. возраст.

Дискусија

Нашите наоди зборуваат за непланска санација на забалото кај вработените која што произлегува од укажување, главно, на ургентни интервенции. Кога би ги компарирале нашите наоди по возрастни групи, ќе видиме дека кариозниот процес е најфреквентен при 20—30 год. и изнесува 3,65%, а најмал е над 60 год. со 0,75%. Кај прегледите се констатира дека ваквиот процент на кариозност се должи покрај другото и на лошата хигиена и ниската забоздравствена просветеност. Прогресирането на кариозниот процес како масовно заболување секако дека доведува до компликации во оралната празнина. Тоа го зголемува бројот на екстракциите како еден вид терапевска мерка, бидејќи стоматолошката помош во тие случаи е побарана по настанувањето на пропратните компликации. Затоа во возрастната група над 60 години изгубените заби изнесуваат 20,4%, а при возраста од 20—30 години е најмал нивниот износ — 3,77. Разбирливо е дека смалувањето на % на кариес кај пациенти над 50-годишна возраст се должи на зголемениот број на екстрахираните заби заради кариесот и пародонтопатиите. Така кај испитаните случаи над 50-годишна возраст среќуваме просечен губиток на забите до 17.

Табеларниот приказ не информира дека односот на кариозните заби и санираните е 1:1 кај сите возрастни групи. Овој податок упатува на потребата од проширување на забоздравствената дејност и забоздравственото просветување на осигурениците.

Заболувањата на меките делови исто така сметаме дека резултираат од несанираните кариозни лезии и лошата хигиена.

Вака констатираната орална патологија не информира за потребата и од подетални испитувања и проучувања од кои треба да произлезе програмирањето на дејноста на забоздравствената служба во нејзиниот ургентен, куративен и превентивен дел.

Заклучок

Од нашите испитувања произлегуваат следните заклучоци:

1. Вработените во Түтунскиот комбинат во Прилеп најчесто добиваат ургентна стоматолошка заштита, а не со планиран приод.

2. Најголем број на кариозни заби 3,65% среќаваме при возраста од 20—30 год. Санираните заби со 3,58% исто се застапени најмногу кај оваа група пациенти.

3. Екстрахираните заби најмногубројни се над шесетгодишната возраст.

4. Заболувањата на меките делови се најзастапени при 40—50 годишна возраст.

5. Планираната стоматолошка заштита е неопходна за сузбивање на кариозното заболување и неговите компликации.

Summary

ORAL PATHOLOGY DYNAMICS IN AN INDUSTRIAL ORGANISATION WITH ORGANISED DENTAL CARE

The employed in TOBACO — INDUSTRY Prilep were examined and analysed for dento-gingival pathology.

Caries frequency was found to be the highest in the group of patients between the ages of 20—30 (3,65%), while it was 0,75% for the group over 60 years old.

The stated condition for caries and disorders of the soft tissue was compared by age.

ЛИТЕРАТУРА

1. Проблемите и состојбата на забоздравствената заштита во СРМ — И. Тавчиовски, Зборник на труд. од II Собир на стомат. на СРМ 1970.
2. Кретање кариса код ученика у Куманово — С. Филиповиќ и сор., Збор. на труд. од II собир на стом на СРМ 1970.
3. Состојбата на усната патологија и смерници за забоздравствена заштита во општина Неготино — И. Тавчиовски и сор., Збор. на труд од II собир на стоматолозите на СРМ 1970.